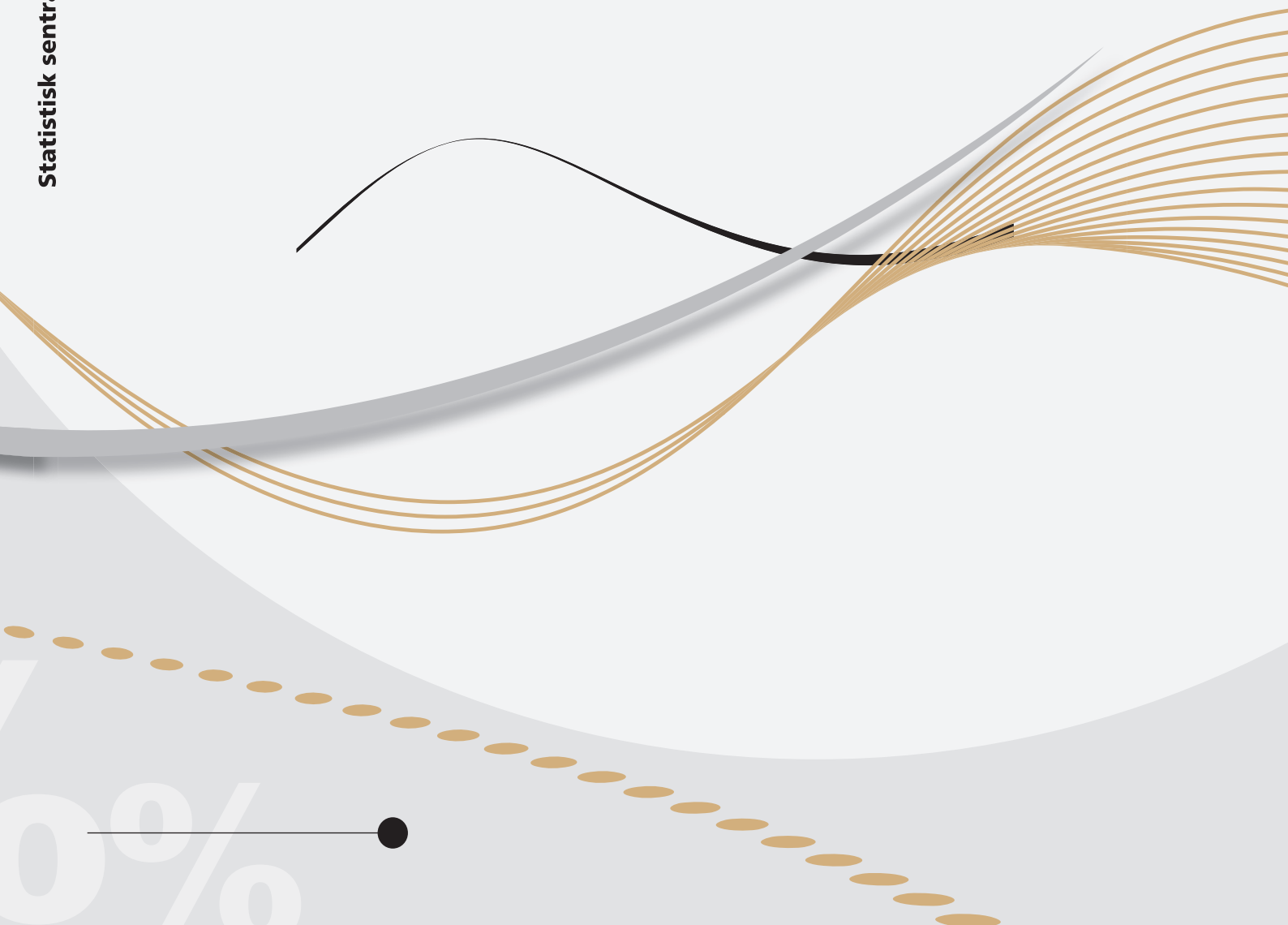

Virksomhetsplan 2013 Risikovurderinger

Statistisk sentralbyrå

Statistics Norway

Statistisk sentralbyrå

Virksomhetsplan 2013
Risikovurderinger
Statistisk sentralbyrå

Forord

Virksomhetsplan 2013 Risikovurderinger presenterer overordnede riskovurderinger knyttet til virksomhetsplanen for 2013, samt noen eksempler på viktige statistikker. Prioriteringer og satsinger for arbeidet i 2013 er samlet i publikasjonen *Virksomhetsplan 2013 Statistisk sentralbyrå*. Det utarbeides også en egen publikasjon over intern budsjettfordeling.

I tillegg foreligger virksomhetsplaner for avdelingene med riskovurderinger for enkelte områder. For viktige prosjekter foreligger det også risikovurderinger i prosjektdokumentasjonen.

Statistisk sentralbyrå, 14. mars 2013

Frøydis Langmark
Styreleder

Hans Henrik Scheel
Adm. direktør

Innhold

Forord	3
Innhold	4
Risikovurdering for Statistisk sentralbyrå 2013	5
Ulike typer risiko	7
1. Statistikkproduksjonen	8
2. IT	11
3. Økonomiforvaltning og innkjøp	13
4. Sikkerhet	15
5. Flytting til Akersveien	18
6. Finansstatistikk	21
6.1. UT-rapporteringen for finanskapital	21
6.2. Inndatasystem for banker og finansieringsforetak	23
6.3. Finansstatistikk overfor utlandet	26

Risikovurdering for Statistisk sentralbyrå 2013

Statistisk sentralbyrås hovedmål er å dekke samfunnets behov for offisiell statistikk og utarbeide sentrale analyser som bygger på denne statistikken.

Måloppnåelsen er avhengig av flere forhold, som evnen til effektiv statistikkproduksjon, kvalitet og at samfunnet har tillit til at SSB opptrer objektivt og ikke misbruker data. Disse forholdene er oppsummert i de europeiske retningslinjene for statistikk. Hensynet til kvalitet i alle ledd er også understreket i SSBs sentrale strategidokumenter og planer.

På overordnet nivå er følgende faktorer viktige for SSBs virksomhet:

Effektiv og kvalitetssikret statistikkproduksjon og forskning krever:

- Gode formidlingsløsninger
- Gode IT-systemer
- God økonomiforvaltning
- Gode innkjøpsrutiner
- God personalforvaltning
- Gode sikkerhetsrutiner

Følgende risikovurderinger er presentert i denne publikasjonen:

- Statistikkproduksjonen samlet
- IT
- Økonomiforvaltning, herunder innkjøp og faren for misligheter
- Sikkerhet
- Flytting til Akersveien
- Finansstatistikken (eksempel på vurderinger for et statistikkområde)

Følgende prosjekter har risikovurdering i prosjektdokumentasjonen:

- Nye ssb.no
- EDAG
- FDM/SMIE

Enkelte risikovurderinger på mer detaljert nivå er også presentert i avdelingenes virksomhetsplaner. Dette gjelder for eksempel en risikovurdering for strukturstatistikken som utarbeides i Avdeling for næringsstatistikk.

Risikovurderingene er utført med virkningstidspunkt 1. januar 2013 og fremover.

Under følger oversikt over kritiske eller høye risikofaktorer knyttet til områdene som er vurdert i rapporten:

- 1 **Statistikkproduksjon**
Risiko for svikt i finansieringen og sammenbrudd i IT-systemer basert på programvare SSB har liten kompetanse på.
- 2 **IT**
Risiko for mangelfull kompetanse knyttet til feilretting, kapasitet i forvaltningen av fellesløsninger, forsinkelser, at gamle systemer hindrer nødvendig oppgradering og sikring av infrastruktur og sikkerhetsproblemer knyttet til risiko for at konfidensielle data kommer på avveie samt ondsinnede dataangrep.
- 3 **Økonomiforvaltning og innkjøp**
Ingen høye risikoer
- 4 **Sikkerhet**
Risiko for mangelfull informasjonssikkerhet, mangelfull datasikkerhet og for at medarbeidere ikke har tilstrekkelig sikkerhetskompetanse, samt terror.
- 5 **Flytting til Akersveien**
Risiko for at IT-løsningene ikke fungerer. Det er også høy risiko for at bygget i Akersveien ikke er godkjent og klart til flyttedato, eller at SSB uansett ikke får flyttet alle arbeidsplassene til 17. februar 2014. Selv om sannsynlighetene for dette er meget små er konsekvensene alvorlige.
- 6 **Risikovurderinger for finansstatistikk**
 - 6.1 **UT-rapporteringen for finanskapital**
Risiko for problemer med Excel-skjema, feil i databasen og manglende IT-bistand knyttet til dette
 - 6.2 **Inndatasystem for banker og finansieringsforetak**
Risiko knyttet til at systemet bruker programvare som SSB ikke har kompetanse på, for at systemet ikke takler endringer i SSBs IT infrastruktur og for problemer i systemene ved endringer i innrapportering.
 - 6.3 **Finansstatistikk overfor utlandet**
Risiko knyttet til IT-systemer som blant annet kan gi feil som fører til inkonsistens i statistikken eller stanser produksjonen

Hovedtrekkene i risikovurderingene er summert opp i en fast mal, i tillegg til risikokart etter DFØs opplegg. Malen inneholder en kolonne for beskrivelse og forklaring av risiko, en for graderingen som framgår i risikokartet og en hvor tiltak og oppfølging av eventuelle tidligere tiltak er kommentert. For kritiske risikoer er det gjort nærmere rede for hvilke konkrete konsekvenser som kan være aktuelle.

Risiko knyttet til ulike statistikker/prosjekter kan være vurdert som kritisk eller høy uten at dette nødvendigvis betyr tilsvarende alvorlighetsgrad på SSB-nivå, for statistikkproduksjonen totalt eller for brukerne.

De fleste tiltakene utenom prosjektene er permanente. Ansvarlige for tiltak er i utgangspunktet fagdirektør som er ansvarlig for det enkelte fagområdet. For statistikkproduksjonen totalt gjelder dette alle fagdirektørene på statistikk siden, mens IT-direktør har et ansvar på tvers av avdelinger for tiltak knyttet til IT.

Ulike typer risiko

Denne rapporten inneholder overordnede riskovurderinger knyttet til målene i virksomhetsplanen og hovedsatsinger i 2013, samt noen eksempler på riskovurderinger for viktige statistikker.

Begrepet *overordnet* risiko er brukt på institusjonsnivå. Disse risikoene omfatter i hovedsak *strategiske risikoer* som kan påvirke måloppnåelsen på sikt, men i noen tilfeller også *operasjonell risiko* som raskt kan føre til svikt i SSBs løpende produksjon eller tjenesteleveranser. Innslaget av operasjonell risiko øker med detaljnivå, som når en går ned på produksjon av enkeltstatistikker. Noen vurderinger omkring ulike risikotyper i SSB følger.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko kan defineres som hendelser og forhold som kan føre til svikt i virksomhetens løpende produksjon eller tjenesteleveranse, risiko for tap som en følge av utilstrekkelig eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser.

Eksempler på operasjonelle risikoer i SSB kan være knyttet til:

- formidlingen, ved at ssb.no går ned
- datafangsten, ved at IDUN/Altinn går ned
- produksjonen av enkeltstatistikker, ved at det gjøres manuelle feil eller at det er feil i systemene som brukes
- feil i regnskaper eller budsjetter
- feil ansettelser
- feil vedtak som gjøres ved illeggelse av tvangsmulkt
- avvik fra sikkerhetsbestemmelsene, for eksempel konfidensialitetsbrudd
- misligheter

Eksempler på risikoer som inngår i dagens riskovurderinger som avhenger av operasjonelle risikoer (direkte eller indirekte) er risiko for sammenbrudd i IT-systemer, kompetansesvikt (feil ansettelser), dårlig prosjektstyring og underestimert av prosjekter, feil i regnskap, sikkerhetsbrudd, risiko for brann, innbrudd og misligheter.

Som ledd i kvalitetsarbeidet som bygger på retningslinjene for europeisk statistikk ("Code of Practice"), ble det i 2011 og 2012 gjennomført en systematisk kvalitetsgjennomgang av 18 statistikker i SSB, en i hver statistikkproduserende seksjon. Disse gjennomgangene avdekket få områder med kritisk eller høy operasjonell risiko. Slike risikoer knytter seg først og fremst til bruk av lokale IT-systemer og backup av personer, men dette gjelder i liten grad statistikker med stramme tidsfrister og hvor feil kan ha stor betydning for samfunnsplanlegging eller markedsforhold. Gjennomgangene avdekket derimot et forbedringspotensial med hensyn til kvalitet og effektivitet.

Feil i statistikken blir nå loggført. Det skilles mellom alvorlige feil og mindre feil som ikke påvirker resultatet i nevneverdig grad. En grov opptelling for perioden tyder på at sju - åtte prosent av publiseringene har innholdsmessige feil, men det er svært sjelden at disse er så alvorlige at i vesentlig grad vil påvirke oppfatningen om samfunnsforhold eller markedet.

Av og til er feil knyttet til inputdata som SSB bruker mye tid på å revidere. Det er ikke noe mål å unngå alle feil. Ressursbruk i editering av data må balanseres mot nøyaktighet på samme måte som aktualitet. For å bedre kvaliteten på inputdata har SSB tatt et initiativ overfor viktige registereiere.

I *Sikkerhetshåndbok for SSB* er det beskrevet en egen prosedyre for hvordan eventuelle avvik fra sikkerhetsbestemmelsene skal behandles. Avviksmeldinger blir registrert og drøftet i SSBs sikkerhetsutvalg.

1. Statistikkproduksjonen

Mål: Opprettholde den løpende produksjonen og formidlingen av statistikk med en kvalitet minst på dagens nivå.

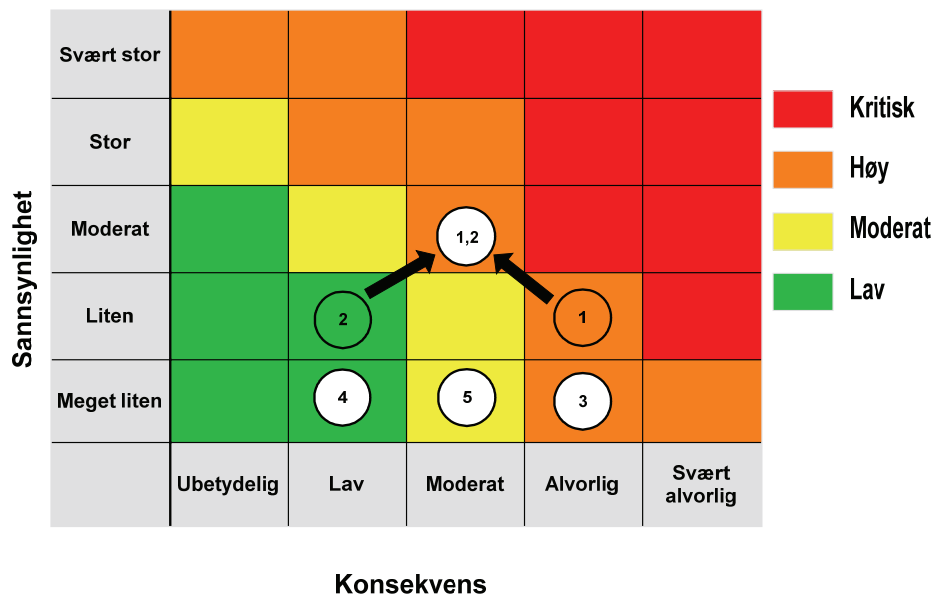
Endring: Siden forrige risikovurdering er risikoen for svikt i finansieringen i lys av økte utgifter økt fra lav til høy. Risikoen for kompetansesvikt er fortsatt høy, men det er en endring i sannsynlighet fra liten til moderat mens konsekvensen på den annen side er redusert fra alvorlig til moderat pga. iverksatte tiltak.

Endringene i risikobildet henger først og fremst sammen med at SSBs budsjettsituasjon er mer anstrengt enn før, både fordi underskudd på driften i 2012 skal snus samtidig som statistikkproduksjonen må økes blant annet på grunn av nye EU-krav.

Vi står overfor utfordringer i forbindelse med fornying av teknisk infrastruktur, jf også risikovurdering for IT og enkeltprosjekter. Etter noen år med overskudd på oppdragsbudsjettene hadde vi i 2012 et underskudd på oppdrag på over 15 millioner kroner. Selv om vi fortsatt har reserver her, var oppdragsinntektene lavere i 2012 enn i 2011.

	Risiko	Grad	Tiltak
1	Kompetanse ➤ Risiko for mangelfull kapasitet mht. nødvendig kompetanse. Gjelder spesielt kompetanse knyttet til IT-systemer, men også annen nøkkelkompetanse som forsvinner samtidig som det er iverksatt stillingskontroll.	Høy	a. Oppfølging av kompetansestrategi, med rekrutteringstiltak på universiteter og høyskoler, og opplæring av nyansatte b. Ved stillingskontroll er fleksibilitet mht. personale og oppgaver viktig, og det er nedsatt en partsammensatt gruppe for å ivareta dette og nødvendig omstilling. c. Standardisering som vil gjøre SSB mindre sårbar med hensyn til kompetanse d. Bruk av innleid kompetanse på kritiske områder etter behov
2	Finansiering ➤ Risiko for svikt i finansieringen, i lys av økte utgifter og engangskostnader ved flytting (gjelder både stats- og brukeroppdrag).	Høy	a. Periodiske statuser i regnskapet vurderes fortløpende for å vurdere omallokering av ressurser og om sparetiltak skal settes i verk b. Det er iverksatt stillingskontroll og stram budsjettstyring
3	IT-systemer ➤ Risiko for sammenbrudd i IT-systemer	Høy	a. Prosjektet KOPP (Klientoppgradering, tidligere Klientløftet) skal sørge for nødvendige oppgraderinger og bidra til å minske sårbarheten til en del systemer basert på programvare SSB har liten kompetanse på b. Standardisering. Egne tiltak knyttet til finansstatistikken som ble overtatt fra Norges Bank, se egne risikovurderinger c. Tilgang til eksternt bistand
4	Organisering og samarbeid ➤ Risiko for uhensiktsmessig organisering	Lav	a. Oppfølging av styringsmodell for IT med tjenesteavtaler med hver avdeling b. Porteføljestyling
5	Datatilgang ➤ Risiko for sviktende tilgang til data	Moderat	a. Nært samarbeid med registreiere og Datatilsynet b. Tiltak for å redusere oppgavebyrden

Risikokart statistikkproduksjon

2. IT

Risikovurdering av SSBs generelle leveringsdyktighet på både prosjekter, forvaltningsarbeid og driftsstabilitet.

Mål: Tilfredsstillende IT-infrastruktur i SSB

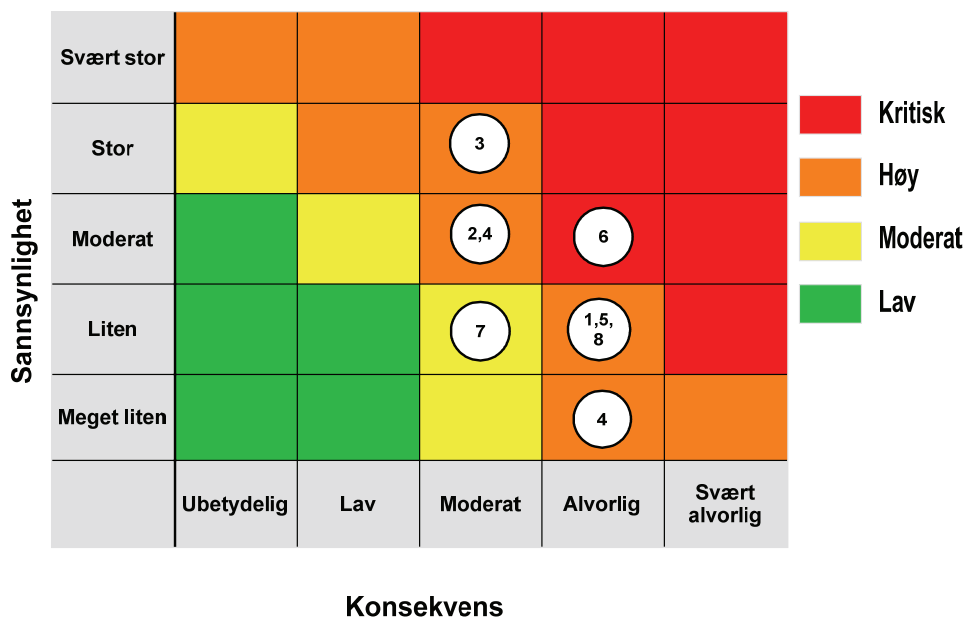
Endring: Risikovurderingen er revidert også med hensyn til risikofaktorer.

Faktorer med høy risiko i 2012 var knyttet til oppdatering av sikker infrastruktur, manglende utfasing av gamle systemer og kompetansegap mellom det som trengs for å beherske "gamle" systemer og det som trengs for å beherske de nye. Dette avspeiles fortsatt i vurderingen for 2013, men den høyeste og kritiske risikoen er operasjonell og vurdert til å være lang feilrettingstid som følge av at rett kompetanse ikke er tilgjengelig.

	Risiko	S	K	Grad	Tiltak
1	Manglende kapasitet i forvaltningen av nye fellesløsninger	2	4	Høy	a. Streng prioritering av oppgaver i samarbeid med systemeier b. Fortsette opplæring av interne ressurser på nye systemer c. Kompetansebehov i forvaltningen må estimeres som en del av prosjektleveransene d. Sikre tilgang til eksternt bistand
2	Forsinkelser i prosjekter og forvaltningsoppgaver som følge av manglende leveranse- og ressursstyring	3	3	Høy	a. Bestillinger kanaliseres via Kunde- og leveranseteam b. Beslutningsgrunnlaget gjennomgås og estimeres før det beslutes iverksatt c. Forbedre prosesser for endringshåndtering i prosjekter og større forvaltningsoppgaver
3	Prosjekter forsinkes fordi forvaltningsoppgaver får høyere prioritering	4	3	Høy	a. Skille tydelig på ressurser knyttet til kritiske forvaltningsoppgaver og prosjekter b. Tydeliggjøre konsekvenser av prioriteringer og ev. avvise forespørsler etter IT tjenester når det ikke er dekning i budsjettrammen c. Avvikle lite brukte og foreldete systemer for å redusere behov for ressurser til forvaltning
4	Foreldete systemer hindrer nødvendig oppgradering og sikring av infrastruktur og IT-plattform, eller gamle systemer kan stoppe opp	3	3	Høy	a. Kontinuerlig planlegge utfasing, utskifting eller oppgradering av gamle systemer b. Anskaffe tilleggsstøtte for nye sikkerhetsoppdateringer der det er mulig
5	Konfidensielle data blir sendt med e-post og kan komme på avveie	2	4	Høy	c. Skille e-post fra mikrodata med flere barrierer d. Sporbarhet på flytting av data mellom ulike sikkerhetssoner e. Fullføre KOPP

6	Lang feil-rettingstid som følge av at rett kompetanse ikke er tilgjengelig	3	4	Kritisk	a. Tegne avtale om beredskap på feilsøking og retting der det er mulig b. Spre kompetanse på flere medarbeidere der det er mulig c. Kjøpe ekstern bistand
7	Redusert produktivitet hos saks-behandlere som følge av umoderne kontorstøtteverktøy	2	2	Moderat	a. Fullføre KOPP
8	Ondsinnet dataangrep som følge av økt eksponeringen av nettverk og tjenester mot omverden	2	4	Høy	a. Etablere eller kjøpe tjenester for beskyttelse mot ondsinnet angrep b. Risikovurdering av systemer og hvilke sikkerhetssone de bør plasseres i

Risikokart IT

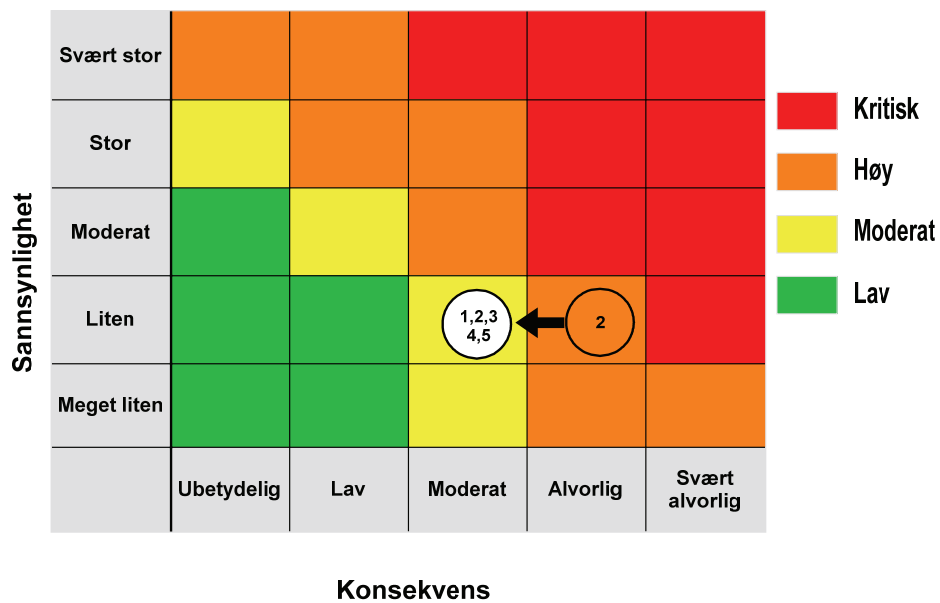

3. Økonomiforvaltning og innkjøp

Mål: Pålitelig og oversiktlig økonomiforvaltning, effektive anskaffelser i henhold til gjeldende regelverk og i samsvar med SSBs innkjøpsstrategi.

Endring: Risikovurderingen for feil er endret fra høy til moderat.

1	Kompetanse og bemanning ➤ Risiko for utilstrekkelig kompetanse og bemanning generelt ➤ Risiko for utilstrekkelig kompetanse ved innføring av periodisert regnskap ➤ Risiko for dårlig opplæring i bruk av ny kontoplan	Moderat	a. Fortsatt fokus på kompetanseutvikling, bruk av elektroniske verktøy og arbeidsmiljø b. Definerte roller og ansvar i forbindelse med økonomi – oppgaver
2	Feil ➤ Risiko for feil og dårlige systemløsninger i SSB	Moderat	a. Fortsatt tett oppfølging og samarbeid med DFØ og andre statlige etater b. Tett samarbeid med personal/-lønn med jevnlig møter for avstemming, utvikling etc.
3	Regelverk og rutiner ➤ Risiko for at regelverk og rutiner ikke følges ➤ Risiko for misligheter: Grove regelbrudd med hensikt	Moderat	a. Sentralt ansvar for anskaffelser og kontrakter b. Følge opp SSBs innkjøpsstrategi og anskaffelsesregelverket c. Vedlikeholde rutiner
4	Informasjon og frister ➤ Risiko for at oppgaver utføres galt som følge av manglende informasjon ➤ Risiko for at frister ikke overholdes	Moderat	a. God informasjon internt i økonomiforvaltningen og i SSB for øvrig, bl.a. ved bruk av Byrånettet b. Tett samarbeid med personal/lønn som i punkt 2
5	Avtaler ➤ Risiko for dårlige avtaler slik at ønsket vare/tjeneste ikke kan skaffes rimelig, fort og med tilfredsstillende kvalitet.	Moderat	a. Gjennomføre behovsanalyse og alternativanalyse i forkant av anskaffelser b. Sette av nok ressurser til kravspesifikasjon og oppfølging av avtaler c. Bruke SSBs egne avtaler eller statens standardavtaler fremfor leverandøravtaler d. Alltid benytte seg av SSBs juridiske kompetanse e. Tilgjengeliggjøre all informasjon om avtaler og innkjøp

Risikokart for økonomiforvaltning og innkjøp

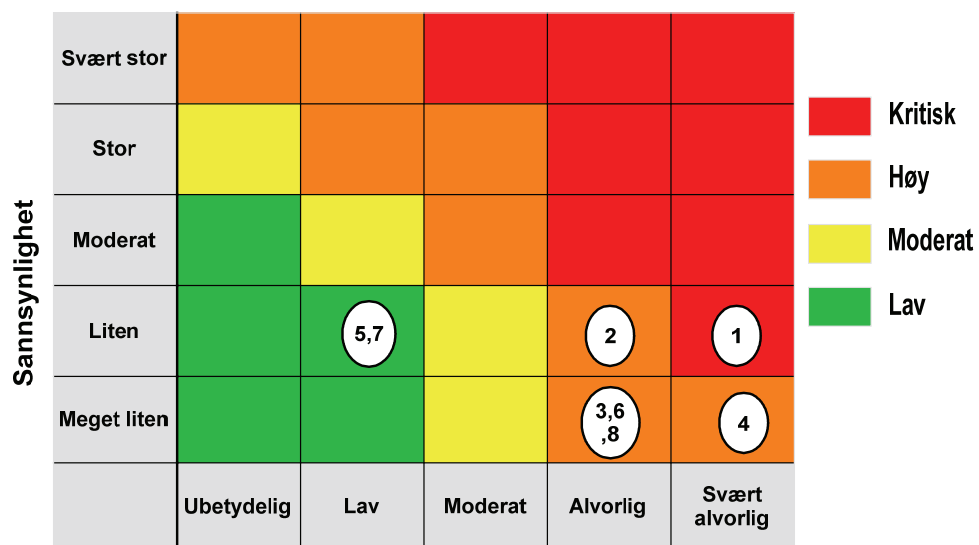
4. Sikkerhet

Mål: Tilfredsstillende sikkerhet i SSB

Endring: Risiko for terror og terrorlignende hendelser er inkludert.

	Risiko	Grad	Tiltak / Oppfølging
1	Informasjonssikkerhet ➤ Risiko for mangelfull informasjonssikkerhet Dette gjelder spredning av beskyttelsesverdig informasjon i vanvare (også til media), utro tjenere, korrupsjon (endre data i vinnings hensikt) og tyveri av utstyr med beskyttelsesverdig informasjon (PC, minnepinne, telefon m.m.). Mulige konsekvenser: Spredning av beskyttelsesverdig informasjon kan redusere SSBs tillit i samfunnet. Dette kan igjen blant annet gjøre det vanskeligere å innhente informasjon i frivillige undersøkelser m.m. Det kan være skadelig for de enheter informasjonen omhandler og kan øke sannsynligheten for innrapportering av fiktive tall.	Kritisk	a. Forbedre systemer for behandling av beskyttelsesverdig informasjon, jf. innføring av KOPP (Klientoppgradering) b. Vurdere alternativer til å lagre personsensitive data med fødselsnummer c. Løpende kontroll med at "need-to-know"-prinsippet følges for tilganger d. Vurdere sikkerhet i dagens saksbehandlingsrutiner, særlig ved bruk av e-post. Tidsplan: KOPP ligger i porteføljen/VP2013. Implementering er påbegynt med delleveranser og er planlagt ferdigstilt i 2014
2	Datasikkerhet ➤ Risiko for mangelfull datasikkerhet Dette gjelder alvorlige virus, hacking/endring av data i eksterne web-tjenester, bortfall av intern IT infrastruktur og bortfall av internett tilgang mot webservere.	Høy	a. Innføring av KOPP b. Bruk av krypterte minnepinner for beskyttelsesverdig informasjon c. Jevnlig oppdatering av program/infrastruktur knyttet til sikkerhet d. Jevnlig loggføring av ansattes bruk av kritiske systemer e. Jevnlig gjennomgang av logger og monitorering av trafikk
3	Sikkerhetskriser ➤ Risiko for at organisasjonen er ikke godt nok forberedt på sikkerhetskriser	Høy	a. Jevnlig gjennomgang og oppdatering av sikkerhetsplanverket (beredskapsplaner, sikkerhetshåndbok m.m.) b. Jevnlige sikkerhetsøvelser c. Bruk av alternativ kriselokasjon
4	Brann ➤ Risiko for omfattende brann Sannsynligheten er svært liten, men konsekvensene kan bli svært alvorlige ved en omfattende brann.	Høy	a. Bruke vaktelskap b. Øke bevisstheten hos medarbeiderne c. Jevnlige brannøvelser d. Gjennomgang av sikkerhetsløsninger i Akersveien

5	Innbrudd ➤ Innbrudd med tyveri av materielle ting uten tilgang til sensitive data	Lav	a. Følge opp systemene for adgang, låser og alarmer b. Gjennomgang av sikkerhetsløsninger i Akersveien
6	Kompetanse ➤ Risiko for mangelfull sikkerhetskompetanse Dette gjelder først og fremst mangelfull kompetanse om sikkerhet blant medarbeiderne, både for å unngå sikkerhetsbrudd og for å følge opp ev. slike.	Høy	a. Kurs for nyansatte b. Informasjon på Byrånettet c. Informasjon på avdelingsmøter m.m. d. Praktiske tester/øvelser e. Gjentakelse e-læringskurs Oppdatert e-læringskurs i sikkerhet ble repetert høsten 2012
7	Misligheter ➤ Risiko for misligheter utover det som er nevnt i risikoen om informasjonssikkerhet (punkt 1). Dette gjelder risiko for misligheter knyttet til innkjøp, reiseregninger, telefoner, rekvisita m.m., herunder også korrupsjon.	Lav	a. Internkontroll på utvalgte områder og stikkprøver b. To personer sjekker hver reiseregning c. Oppfølging av alle innkjøp d. Kontroller knyttet til utbetalinger e. Oversikt over alle rammeavtaler f. Dyrere rekvisita ikke fritt tilgjengelig for alle g. Innføring av retningslinjer for bruk av EK-tjenester
8	Terror og terrorlignende hendelser ➤ SSB rammes av et terrorangrep gjennom et generelt angrep på statlige virksomheter ➤ SSB rammes av et terrorangrep spesielt rettet mot SSB ➤ SSB rammes av et fysisk angrep fra en oppgavegiver ➤ SSB rammes av et terrorangrep der SSB ikke inngår i målgruppen.	Høy	a. Gjennomgang av sikkerhetsløsninger i Akersveien, herunder bruk av laminerte vinduer i de to nederste etasjene b. Overvåking av ekstern omtale av SSB på internett/media c. Gjennomgang av retningslinjer for kontakt med media d. Øvelser e. Informasjon/opplæring f. Økt innpasseringskontroll med bl.a. sluser ved inngangene g. Bedre kontroll med pakker og brev som leveres i SSBs bygninger

Risikokart - Sikkerhet

5. Flytting til Akersveien

Mål: Vellykket flytting til Akersveien 26

Risikovurderingen for prosjektet omfatter alt pågående og fremtidig forarbeid forut for innflyttingsdatoen 17. februar 2014, selve flyttingen, samt nødvendig etterarbeid og justeringer frem til 14. juni 2014.

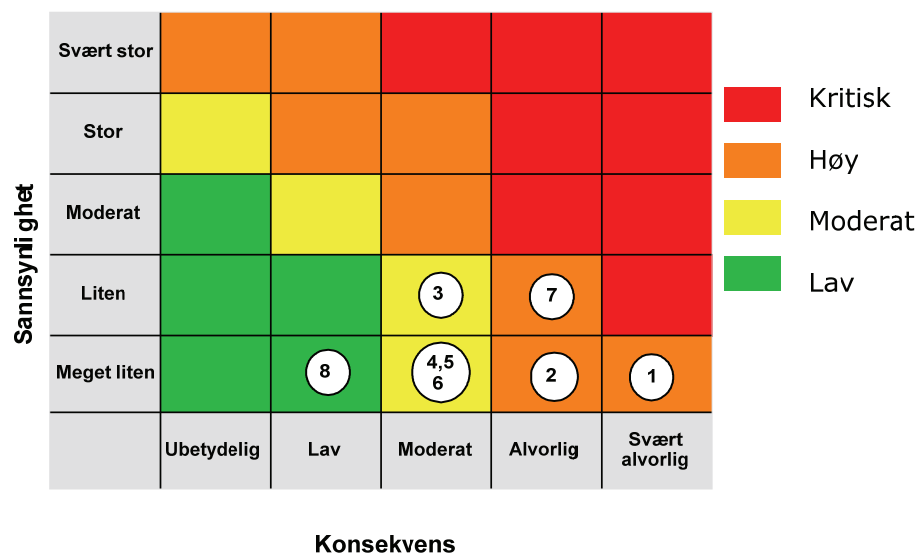
Det er laget en omfattende risikovurdering av hele prosjektet, her er hovedtrekkene på de mest vesentlige risikoene trukket frem. Konsekvensene av og sannsynligheten for flere av risikoene under er innbyrdes avhengige av hverandre. For eksempel vil forsinkelser i byggingen øke sannsynligheten og dermed risikoen for at flyttingen ikke fullføres i henhold til fremdriftsplanen.

	Risiko	Grad	Tiltak / Oppfølging
1	Bygging ➤ Risiko for at bygget i Akersveien ikke er godkjent og klart til flyttedato SSB disponerer kun byggene i Kongens gate 6 og 11 frem til 1. mars, og de skal da være fraflyttet, rengjort og tilfredsstillende vedlikeholdt. <u>Mulige konsekvenser:</u> SSB får ikke flyttet fra Kongens gate 6 og 11. Se risiko 2.	Høy	a. Fremdriften i prosjektet følges forløpende opp. b. Ev. avvik fra prosjektplan er regulert i SSBs avtale med utleieren Pareto. c. Sjekker med utbygger at godkjenning ift. Brannvern m.m. er på plass i tide d. Kan ta i bruk tiltak fra evakueringsplan, ved at hjemmekontor og lokaler i Kongsvinger tas i bruk i tiden frem til bygget er klart for innflytting.
2	Flytting ➤ Risiko for at SSB ikke får flyttet alle arbeidsplassene til 17. februar <u>Mulige konsekvenser:</u> a. SSB er ikke operativ i Akersveien 26 og ansatte får ikke gjort jobben sin der. b. I tillegg problemer med at tiden til å kaste resterende møbler og få gjort rengjøring blir for kort. Dersom det drøyer før vi får flyttet kan de i verste fall bli problemer med byggeierne i K6 og K11.	Høy	a. Kan i verste fall bruke tiden frem til 1. mars b. God avtale med flyttebyrå. c. Avtale med byggeier i K6 om at de kaster alle gjenværende møbler for oss. d. Sørge for at det finnes stedfortredere for prosjekt- og arbeidsgruppeledere og annet nøkkelpersonell.

3	Nye arbeidsformer m.m. ➤ Risiko for mangelfull tilfredshet hos medarbeidere. Det innføres nye arbeidsformer, ny bygning er lokalisert på et annet sted enn dagens bygninger, cellekontorene er mindre og det innføres nye rutiner. <u>Mulige konsekvenser:</u> Misfornøyde medarbeidere.	Moderat	a. God informasjon om hva de nye arbeidsformene vil innebære b. God informasjon om de nye lokalene og tilrettelegging og muligheter både innendørs og utendørs c. Gode teknologiske samhandlingsløsninger på plass d. Konsulentbistand for hjelp til vellykket omstilling til nye arbeidsformer e. Bevisst forventningsstyring f. God informasjon om tilrettelegging og innføring av nye goder.
4	Driftsavtale ➤ Risiko for at driftsavtalen med Pareto (byggeieren) ikke blir tilfredsstillende. <u>Mulige konsekvenser:</u> SSB må betale for ad hoc oppgaver som det hadde vært normalt og ønskelig at skulle inngå i de driftsoppgavene Pareto skal dekke.	Moderat	a. Sette av god til å vurdere hva som bør inngå i driftsavtalen med Pareto. b. Bruke en ekstern konsulent for å kvalitetssikre avtalen før den signeres. c. Møter med Pareto.
5	Driftsløsninger ➤ Risiko for at driftsløsningene i Akersveien er lite hensiktsmessige <u>Mulige konsekvenser:</u> Må i verste fall bygge om eller leve med lite hensiktsmessige og kanskje unødvendig tidskrevende løsninger	Moderat	a. Identifisere kritiske driftsordninger b. Planlegge og gjennomføre tester av kritiske driftsordninger c. Involvere relevante ansatte i SSB underveis i prosjektet
6	Sikkerhet ➤ Risiko for at sikkerheten i Akersveien ikke blir tilfredsstillende <u>Mulige konsekvenser</u> I verste fall må innflyttingen utsettes dersom brannvern og annen sikring ikke er tilstrekkelig på plass.	Moderat	a. Involvere sikkerhetsteam, ansvarlig for sikkerhet på drift og andre relevante ansatte underveis i prosjektet b. Benytte arkitektens og byggherrens kompetanse på hvilke sikkerhetsmessige krav som skal tilfredsstilles i et bygg c. Sørge for gode avtaler med leverandør av sikkerhetsutstyr m.m. d. Ta i bruk nytt sikkerhetsutstyr i Kongsvinger i en periode før flytting til Akersveien

7	IT ➤ Risiko for at IT infrastruktur løsningen ikke fungerer <u>Mulige konsekvenser</u> Ansatte i SSB får ikke utført jobben sin og produsert statistikk.	Høy	a. Legge stor vekt på forberedelser. b. Teste mest mulig i god tid før innflytting. c. Beredskap – ha gode avtaler slik at man har tilgang på ekstern kompetanse ved problemer. d. Sørge for reserveløsninger
8	Telefoni ➤ Risiko for at telefon-løsningen ikke fungerer <u>Mulige konsekvenser</u> Det blir noe plunder og heft for de ansatte	Lav	a. Teste mest mulig før innflytting. b. Sørge for at SSB har god avtale med leverandøren i oppstartsfasen

Risikokart - Flytteprosjekt Akersveien

6. Finansstatistikk

I dette kapitlet presenteres risikovurderingen for noen utvalgte statistikker slik disse blir benyttet internt. På flere områder innenfor enkeltstatistikkene er det høy eller kritisk risiko. Det må imidlertid understrekes at dette ikke nødvendigvis betyr tilsvarende alvorlighetsgrad for SSBs samlede statistikkproduksjon eller for brukerne. Vi inkluderer statistikkene for å illustrere hvordan risikovurderingene benyttes på et lavere nivå.

I kapittel 6.1 er det presentert en ny risikovurdering på området Utenrikstransaksjoner (UT) – rapporteringen for finanskapital. Her er det et sterkt behov for å få etablert mer stabile og robuste datafangstløsninger. Deretter følger i kapittel 6.2 og 6.3 status på risikovurderinger for deler av finansstatistikken som også er blitt vurdert tidligere.

Det er tidligere gjort risikovurderinger for inndatasystemet for tilsyns- og statistikkrapporteringen fra bankene mv. SSB har aktivt søkt å redusere risikoen i 2012, men som det framgår av de ajourførte rapportene er datamottaket for finansforetak fortsatt eksponert for kritisk risiko, selv fem år etter at produktet ble overført fra Norges Bank. Arbeidet med å få etablert ny rammeverksløsning (rammeverksløsning gjennom FMD/AltInnII) som kan erstatte den gamle og skreddersydde løsningen, ser imidlertid endelig ut til å nærme seg en løsning.

Det andre området som har hatt betydelig risiko i tidligere vurderinger, gjelder finansstatistikk overfor utlandet. Risikoen for feil i IT-systemene på dette statistikkområdet er fremdeles kritisk. Utvikling av et samordnet statistikkssystem vil redusere denne risikoen. Et slikt utviklingsarbeid er ikke igangsatt ennå.

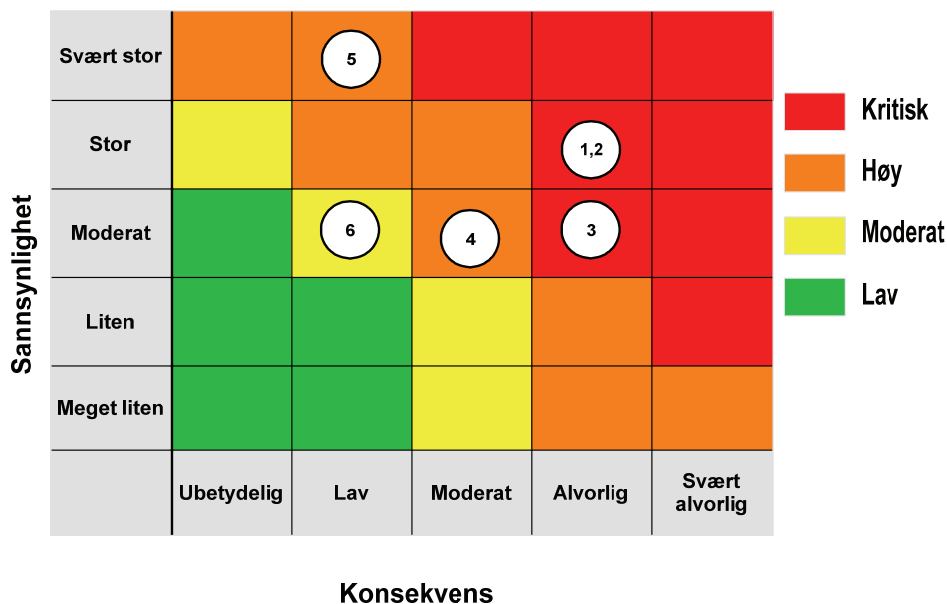
6.1. UT-rapporteringen for finanskapital

Mål: Å sikre høy svarprosent og høy kvalitet på datarapporteringen slik at datagrunnlaget tilfredsstiller statistikkbehov og behov knyttet til internasjonal rapportering. Datagrunnlaget inngår i utenriksregnskapet.

	Risiko	Grad	Tiltak
1	Mottakssystemet Risiko for at problemer med Excel-skjema blir uhåndterlige. Risiko for at problemer med filer som forsvinner eller stopper blir uhåndterlige.	Kritisk	a. Erstatte mottakssystemet med fellessystem (AltinnII/FDM). b. Oppdatere Excel-skjema til å fungere i alle Excel-versjoner.
2	Revisjonsbasen Risiko for feil i innkvittering. Risiko for at tekniske feil i basen påvirker datagrunnlaget.	Kritisk	a. Overgang til fellessystem. b. Fokus på å rette systemfeil og ikke bare enkeltfeil.
3	IT-bistand Risiko for at IT-bistand ikke er til stede.	Kritisk	a. Overgang til fellessystem.

4	Datafangstbistand Risiko for at datafangstbistand ikke er til stede.	Høy	a. Jobbe for at kompetanse spres på flere personer.
5	Datagrunnlaget Risiko for manglende rapporter fra (store) oppgave-givere. Risiko for manglende forklaring på store endringer. Risiko for vesentlige feil i datagrunnlaget.	Høy	a. Etablere mer brukervennlig rapporteringssystem (Altinn-skjema). b. Bedre informasjon og veiledning. c. Følge opp viktige rapportører. d. Etablere mottakskontroller. e. Etablere effektive systemer og rutiner for kvalitetskontroll og revisjon.
6	Kompetanse Risiko for utilstrekkelig fagkompetanse.	Moderat	a. Sette av tid til å videreutvikle fagkompetanse. b. Bruke rett kompetanse på rett sted til rett tid. c. Legge til rette for tettere og bedre samarbeid og kompetanseoverføring. d. Ytterligere dokumentasjon av rutiner/prosesser

Risikokart UT-rapportering for finanskapital

6.2. Inndatasystem for banker og finansieringsforetak

På vegne av Finanstilsynet mottar seksjon 960 i dag tilsyns- og regnskapsdata fra banker og finansieringsforetak. I første kvartal 2012 ble deler av det gamle inndatasystemet (ORBOF-Inn) erstattet av et nytt system som baserer seg på datamottak med AltinnII som portal basert på SERES og SMIE som metadatabaser og FDM som mottaksenhet. Den nye løsningen har erstattet *klientversjonen* i den gamle Orbof-Inn-løsningen.

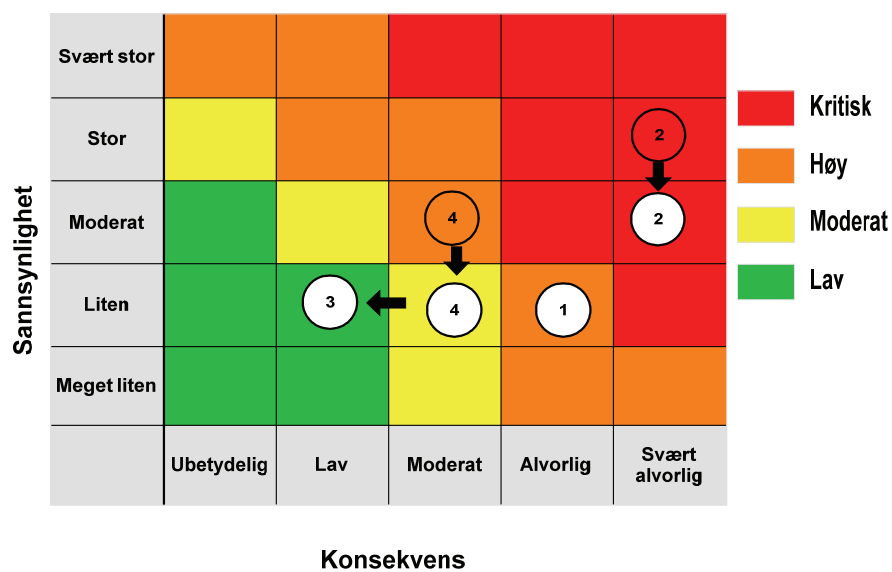
Dette har redusert risikoen ved bankmottaket noe, men fortsatt er vi ikke i mål med å erstatte hele den gamle Orbof-Inn-løsningen. Den resterende delen av den gamle løsningen bygger på programvare som SSB ikke støtter eller har kompetanse på. Vedlikehold og mindre utvikling på Orbof-Inn er satt ut til eksternt firma. Risikoen for driftstans er vurdert til kritisk. Systemet er spesielt sårbart for endringer i teknisk infrastruktur, og har hatt driftstans i kritiske perioder som følge av slike endringer.

Mål: Motta data med god kvalitet fra banker og finansieringsforetak til bruk i publisering mv. i SSB, og til det løpende tilsynet med finansinstitusjonene for Finanstilsynet.

Endring: Deler av det gamle systemet er avviklet og flere av risikoene har blitt redusert. Fortsatt bygger imidlertid deler av systemet på programvare som SSB ikke støtter, men det er gjennomført et forprosjekt (Innfin fase II) for å få den siste delen av systemet (ORBOF-inn) over på SSBs tekniske plattform. Klientprogrammet er erstattet av Altinn og Felles datamottak (FDM), og risikoen for at rapportørene ikke skal få sendt inn data er redusert til lav (risiko 3).

	Risiko	Grad	Tiltak
1	Tekniske endringer ➤ Risiko for mangelfullt vedlikehold Deler av systemet bruker en programvare som SSB ikke støtter eller har kompetanse på, og vedlikeholdet er avhenging av ekstern konsulent.	Høy	a. Langsiktig løsning er utvikling av nytt system. Det er gjennomført forprosjekt for å legge om resten av systemet (Innfin fase II er meldt inn til porteføljekontoret). b. Tiltak for å vedlikeholde og få oversikt over eventuelle nye tekniske behov i dagens system, fram til nytt system er satt i drift.
2	Endringer i infrastruktur ➤ Risiko for at systemet ikke takler endringer i SSBs IT infrastruktur Deler av systemet er sårbart for endringer i infrastruktur utenfor systemet, og systemet har vært ute av drift i perioder. Mulige konsekvenser: Banker og finansieringsforetak får ikke rapportert data til SSB. Finanstilsynet og Norges Bank får ikke nødvendige data til overvåking og tilsyn av finansmarkedene. SSB får ikke data til pengemengden (M2), kredittindikatoren (K2), nasjonal- og utenriksregnskapet. Videre vil ikke SSB kunne overholde internasjonale forpliktelser til IMF (SDDS).	Kritisk	a. Sørge for god informasjon om endringer i SSBs infrastruktur. b. Det er gjennomført forprosjekt for å legge om resten av systemet (Innfin fase II).
3	Klientprogram ➤ Risiko for problemer ved bruk av klientprogram Klientprogrammet er avviklet og erstattet av Altinn og FDM.	Lav	a. Dokumentere og formidle endringer til rapportørene b. Avvikle klientprogram i ny teknisk løsning
4	Rapportering ➤ Risiko for problemer med systemene ved endringer i innrapporteringen Hyppige endringer og nye krav til rapporteringen fra banker og finansieringsforetak stiller krav til et fleksibelt og robust system	Moderat	a. Det nye systemet som utvikles må være robust overfor endringer i datastrukturen

Risikokart inndatasystem for banker og forsikringsforetak

6.3. Finansstatistikk overfor utlandet

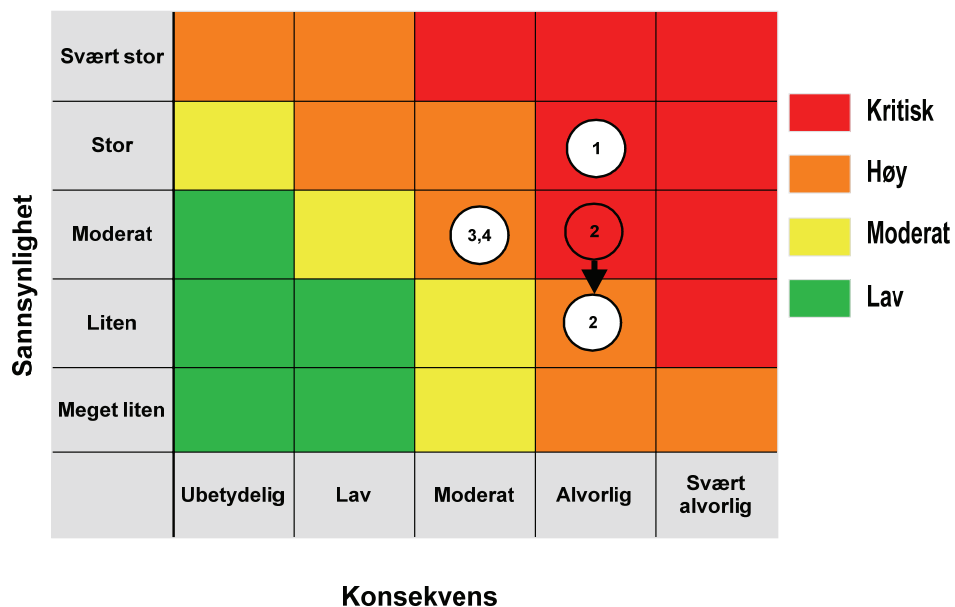
Innenfor finansstatistikk overfor utlandet lager SSB fem statistikker som inngår i et helhetlig statistikkssystem for beholdninger, transaksjoner og omvurderinger for utenlandssektoren i nasjonalregnskapet. Det gjelder utenriksregnskapets finansregnskap, internasjonal investeringsposisjon, direkteinvesteringer, porteføljeinvesteringer og utenlandsgjeld. Det er viktig å ha kontroll med store datamengder som skal henge sammen, og det er et stort behov for å samordne statistikkene gjennom en IT-løsning tilpasset makrostatistikker.

Mål: Oppfylle internasjonale forpliktelser og publisere utenlandsstatistikkene med god kvalitet og aktualitet.

Endring: En del forbedringer siden 2012 med tanke på dokumentasjon og kunnskapsdeling. Risikobildet på driftsoppgaver på IT- og fagsiden er noe forbedret siden 2012. Det er fremdeles ikke satt av midler til prosjektet som skal arbeide med samordning og videreutvikling av statistikkene. Risikoen for feil i IT-systemene er fremdeles stor.

	Risiko	Grad	Tiltak
1	IT-systemer ➤ Risiko for feil som fører til inkonsistens i statistikken eller stanser produksjonen	Kritisk	a. Samordning og utvikling av IT-systemene. Jf. søknad/notat om IT-løsning for makrostatistikker b. Samordne dokumentasjon av kilder, dataflyt, metoder og beregninger Tiltak a) er ennå ikke igangsatt. Tiltak b) jobbes videre med i 2013.
2	IT-kompetanse/ressurser ➤ Risiko for at kompetansen på IT-systemene blir liggende på S940 og at kompetansen dermed kun ligger hos én person	Høy	a. Kompetanseoverføring fra S940 til S740, dvs. involvere et større IT-miljø. b. Tilgjengelige IT driftsressurser c. Tilgjengelige IT prosjekterressurser Tiltakene under pkt. a) og b) er godt i gang, men kompetansen er fortsatt sentrert til S940. Pkt c) er ikke igangsatt.
3	Fag-kompetanse/ressurser ➤ Risiko for at en del kompetanse forsvinner med seniormedarbeider e.	Høy	a. Fortsette med kompetanseoverføring b. Forbedre og systematisere dokumentasjonen Tiltakene pågår. Arbeidet er tidkrevende, og lengre tids erfaring på feltet er viktig for å kunne bygge opp nok kompetanse.
4	Populasjon og utvalg ➤ Risiko for mangelfull kvalitet på utenlandspopulasjonen.	Høy	a. Sette av nok ressurser på S940 og andre seksjoner, deriblant S970 b. Etablering av utenlandspopulasjonen i BoF (jf. prosjekt), derunder å utarbeide samarbeidsrutiner mellom involverte parter c. Etablering av aksjonærbase Tiltak a) og b) er blitt jobbet en god del med i 2012. Arbeidet vil fortsette i 2013. Tiltak c har ikke blitt prioritert.

Risikokart finansstatistikk overfor utlandet

B Returadresse:
Statistisk sentralbyrå
NO-2225 Kongsvinger

Avsender:
Statistisk sentralbyrå

Postadresse:
Postboks 8131 Dep
NO-0033 Oslo

Besøksadresse:
Kongens gate 6, Oslo
Oterveien 23, Kongsvinger

E-post: ssb@ssb.no
Internett: www.ssb.no
Telefon: 62 88 50 00

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway